

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní věci žalobkyně: **Mgr. H. A. N.**, zast. Mgr. Davidem Dvořákem, advokátem se sídlem Úvoz 427/59b, 602 00 Brno, t. č. se sídlem Zelný trh 332/12, 602 00 Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 12. 2013, č. j. MPSV-UM/20894/13/4S-JMK, sp. zn. SZ/2919/2013/4S-JMK,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.
- IV. Odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů právního zástupce žalobkyně Mgr. Davida Dvořáka, advokáta se sídlem Úvoz 427/59b, 602 00 Brno, t. č. Zelný trh 332/12, 602 00 Brno se určuje částkou 2.600 Kč, která je splatná z účtu Krajského soudu v Brně do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet vedený u LBBW Bank CZ, a.s., č.ú.: 5126740007/4000.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně, kontaktní pracoviště Znojmo (dále též „ÚP“), ze dne 22. 8. 2013, 4278/11/ZNA rozhodl žalovaný o přeplatku žalobkyni na dávce státní sociální podpory – rodičovský příspěvek – ve výši 45.600 Kč, který je povinna vrátit do dne 30. 9. 2013 na účet úřadu. Jednalo se o přeplatek za

měsíce leden 2012 až květen 2012 po 7.600 Kč měsíčně, za červen a červenec roku 2012 po 3.800 Kč měsíčně. Vznik přeplatku byl odůvodněn nesplněním zákonné povinnosti dle ust. § 3 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře ve znění pozdějších předpisů.

Žalobou ze dne 4. 3. 2014 doručenou Krajskému soudu v Brně dne 5. 3. 2014 se domáhala žalobkyně zrušení rozhodnutí žalovaného a vrácení věci správnímu orgánu k dalšímu řízení. V žalobních námítkách sdělila, že dne 12. 12. 2011 uzavřela manželství v M. k., provdala se za cizince marocké státní příslušnosti, který dosud neměl na území České republiky povolen trvalý pobyt. Z jejich soužití se narodil syn H. A. N. dne V žádosti o rodičovský příspěvek byla povinna uvést manžela, který však neměl na území České republiky povolen trvalý pobyt, nesplňovala proto podmínku pro přiznání dávky státní sociální podpory. Manžel žádal Ministerstvo práce a sociálních věcí o udělení výjimky dle ust. § 3 odst. 4 zákona o státní sociální podpoře, jeho žádosti nebylo vyhověno. Byla toho názoru, že zájem nezletilého dítěte na alespoň základním materiálním zabezpečení by měl být považován právě za onen odůvodněný případ pro prominutí podmínky trvalého pobytu. Přístup žalovaného, jehož vyústěním je napadené rozhodnutí, pokládala za diskriminační, což je patrné i z odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž je mimo jiné uvedena domněnka žalovaného o účelovosti podání návrhu na svěřeni nezletilého do její péče. Toto tvrzení však nevychází z žádné fakty podložené skutečností, naopak byla nucena pro dlouhotrvající domácí násilí ze strany manžela před ním uprchnout a v současné době se ukrývá i s nezletilým v azylovém zařízení se skrytou adresou. Manžel byl odsouzen za zločin týrání osoby žijící ve společném obydlí a vydírání k podmíněnému trestu odnětí svobody a byl mu rovněž uložen trest vyhoštění. Vzhledem k okolnostem jejího případu byla přesvědčena, že správní orgán zneužil své diskreční pravomoci.

Žalovaný v písemném vyjádření ze dne 9. 4. 2014 zrekapituloval průběhu správního řízení, z něhož zjistil, že žalobkyně uzavřela manželství s H. A. dne 12. 12. 2011 ve městě A. v M. Společně M. opustili dne 11. 1. 2012 a přicestovali do ČR. Její manžel je otcem nezletilého H. A. N., nar., což bylo doloženo rodným listem dítěte ze dne 5. 9. 2011. Manžel se dne 27. 2. 2012 přihlásil k pobytu na adrese (zjištěno z rozhodnutí MPSV ze dne 21. 12. 2012, č. j. MPSV-UM/13147/12/9S-JMK, sp. zn. SZ/1453/2012/9S-JMK) a téhož dne podal žádost o povolení k přechodnému pobytu na území ČR. Ze získaných podkladů vyplynulo, že jmenovaný se stal ode dne 12. 12. 2011 společně posuzovanou osobou u všech dávek státní sociální podpory (dále též „SSP“), tedy i rodičovského příspěvku. Ode dne 1. 1. 2012 však nesplňuje podmínku kodifikovanou v ust. § 13 ZSSP, tj. podmínku trvalého pobytu na území České republiky. Jmenovaný rovněž nebyl na území České republiky zaměstnán. S uvedenou skutečností byla žalobkyně seznámena při jednání na ÚP dne 27. 11. 2012, kdy požádala o ukončení výplaty rodičovského příspěvku z důvodu, že její manžel nesplňuje podmínku trvalého pobytu.

Pravomocným rozhodnutím MPSV ze dne 21. 12. 2012, č. j. MPSV-UM/13147/12/9S-JMK nebyla jejímu manželovi, v té době nejasněného konkrétního data narození v roce 1979, státní příslušnost M. k., místo pobytu v ČR, prominuta podmínka trvalého pobytu pro nárok na dávky SSP. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 4. 1. 2013. Dne 26. 6. 2013 předložila žalobkyně fotokopii návrhu na svěřeni dítěte do její výchovy před rozvodem a po rozvodu. Návrh byl doručen dne 6. 6. 2013 Okresnímu soudu ve Znojmě.

Žalovaný poukázal na aplikaci právních norem v projednávané věci užitě, sice ust. § 3 odst. 1 a 2 zák. č. 117/1995 Sb. o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále

též „ZSSP“), ust. § 62 odst. 1, odst. 4 ZSSP a ust. § 82 odst. 4 zákona č. 500/21004 Sb., správní řád ve znění pozdějších předpisů.

Napadené rozhodnutí je opřeno o skutkové zjištění i úvahy při hodnocení důkazů, učiněné právní závěry mají oporu v platné právní úpravě. Ačkoliv žalobkyně podala žalobu k napadenému rozhodnutí, konkrétně se ve věci nevyjádřila, zpochybnila pouze rozhodnutí MPSV ze dne 21. 12. 2012, č. j. MPSV-UM/13147/12/9S-JMK, jímž jejímu manželovi nebyla prominuta podmínka trvalého pobytu. Na základě uvedených skutečností žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Ve správním spise se nachází žádost žalobkyně o rodičovský příspěvek podané na ÚP ČR – krajská pobočka v Brně dne 7. 9. 2011, tiskopis „doplňující údaje o společně posuzovaných osobách pro účely vyplácení dávek v rámci EU“, v němž uvedla, jako ostatní společně posuzované osoby, syna H. A. N., nar. a H. A. protokol se jmenovanou ze dne 27. 11. 2012, v němž žádala o ukončení a souhlasila s odejmutím rodičovského příspěvku na syna H. A. N. ke dne 31. 7. 2012, neboť její manžel H. A. nesplnil podmínku trvalého pobytu.

Dále je ve spisu založen rodný list nezletilého H. A. N., nar., vystavený dne 5. 9. 2011 Městským úřadem Znojmo (svazek 49, ročník 2011, list 38, pořadové číslo 634), rozhodnutí MPSV ze dne 21. 12. 2012, č. j. MPSV-UM/13147/12/9S-JMK, sp. zn. SZ/1453/2012/9S-JMK, jímž podle ust. § 4 odst. 4 ZSSP nebyla H. A., nejasného konkrétního data narození v r. 1979, státní přísl. M. k., prominuta podmínka trvalého pobytu.

Ve správním spise je dále založeno rozhodnutí ÚP ze dne 22. 8. 2013, č. j. 115209/13/ZN, sp. zn. 4278/11/ZNA, jímž byl žalobkyni ode dne 1. 8. 2012 odejmuta dávka státní sociální podpory rodičovský příspěvek, protože nárok na dávku zanikl ke dni 31. 12. 2011. Rozhodnutím ze dne 22. 8. 2013, č. j. 115209/13/ZN, sp. zn. 4278/11/ZNA bylo rozhodnuto o vrácení přeplatku na rodičovském příspěvku ve výši 45.600 Kč za dobu od ledna 2012 do července 2012. Proti rozhodnutí podala žalobkyně blanketní odvolání ze dne 30. 9. 2013, doplněné podáním, které bylo doručeno ÚP dne 3. 10. 2013. Rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 12. 2013, č. j. MPSV-UM/20894/13/4S-JMK, sp. zn. SZ/2919/2013/4S-JMK bylo odvolání žalobkyně zamítnuto a napadené rozhodnutí bylo potvrzeno. Citované rozhodnutí je předmětem soudního přezkumu.

Právní názor Krajského soudu v Brně:

Žaloba byla podána včas (ust. § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), jde o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s.ř.s.).

Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek dle ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.

Žaloba není důvodná.

Soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného včetně rozhodnutí správního orgánu I. stupně, které bylo žalovaným potvrzeno, a dospěl k závěru, že obě rozhodnutí jsou v souladu se zákonem. Žalovaný stejně jako správní orgán I. stupně posoudily věc správně po stránce skutkové a právní, a to na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu.

Přezkoumává-li soud zákonnost napadeného rozhodnutí správního orgánu, posuzuje, zda takové rozhodnutí bylo vydáno podle správního zákona a zda žalovaný správně tento zákon aplikoval. Napadené rozhodnutí bylo žalovaným vydáno dne 19. 12. 2013. Jelikož tato sociální dávka je upravena zákonem č. 117/1995 Sb., v platném znění o státní sociální podpoře, byla zákonnost napadeného rozhodnutí žalovaného posouzena podle znění tohoto zákona platného k datu vydání tohoto rozhodnutí, tj. ke dni 19. 12. 2013.

Podle ust. § 3 citovaného zákona vymezujícího okruh oprávněných osob, náleží dávky státní sociální podpory pouze fyzické osobě, jestliže tato osoba a osoby společně s ní posuzované

- a) jsou na území České republiky hlášeny k trvalému pobytu podle zvláštního právního předpisu, jde-li o státní občany České republiky,
- b) nebo mají na území České republiky trvalý pobyt podle zvláštního právního předpisu, jde-li o cizince, podmínkou je, že mají na území České republiky bydliště.

Podle ust. § 3 odst. 2 citovaného zákona dávky státní sociální podpory dále náleží podle odst. 1 i v případě, kdy osoba a osoby společně s ní posuzované nemají na území České republiky trvalý pobyt podle zvláštního právního předpisu, pokud jsou

- a) cizinci hlášenými na území republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu, s výjimkou žadatelů o udělení mezinárodní ochrany ubytovaných v pobytovém středisku Ministerstva vnitra, a to ode dne, kterým uplynulo 365 dnů ode dne hlášení,
- b) cizinci narozenými na území České republiky a hlášenými na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu s výjimkou žadatelů o udělení mezinárodní ochrany ubytovaných v pobytovém středisku Ministerstva vnitra, do jednoho roku jejich věku,
- c) nezletilými cizinci svěřenými na území České republiky do péče nahrazující péči rodičů nebo do ústavní péče,
- d) cizinci, kteří jsou držiteli povolení k trvalému pobytu s přiznaným právním postavením dlouhodobě pobývacího rezidenta v Evropském společenství na území jiného členského státu Evropské unie a bylo jim vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu,
- e) cizinci, kterým bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem vědeckého výzkumu podle zvláštního právního předpisu,
- f) cizinci, kterým byla udělena doplňková ochrana,

- g) cizinci, kterým bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci podle zvláštního právního předpisu, podmínkou je, že mají na území České republiky bydliště.

Podle ust. § 3 odst. 4 citovaného zákona Ministerstvo práce a sociálních věcí může v odůvodněných případech prominout podmínku trvalého pobytu.

Předmětem tohoto přezkumného řízení je správní rozhodnutí ve věci stanovení přeplatku na rodičovském příspěvku, čili posouzení zda tato dávka žalobkyni v období, za něž byl přeplatek vyčíslen, náležela či nikoliv. Povinnost vrátit přeplatek na dávce státní sociální podpory je podle ust. § 62 odst. 1 citovaného zákona podmíněna buď splněním uložené povinnosti, např. ohlašovací povinnosti, a to bez zřetele k tomu, zda si takové povinnosti je či není vědom, anebo jiným, tedy již zaviněným způsobením toho, že dávka byla přiznána neprávem nebo v nesprávné výši.

V projednávaném případě bylo zjištěno, že žadatelka o dávku státní sociální podpory uzavřela manželství s H. A., státní příslušnost M., dne 12. 12. 2011 ve městě A. v M. Dne 11. 1. 2012 opustili uvedený stát a přicestovali do České republiky. Z jejich soužití se před uzavřením manželství narodil nezletilý H. A N., nar. dne . Dne 2. 8. 2012 doložila žalobkyně na úřadu práce oddací list, který byl vystaven Úřadem městské části Brna, Brno-střed dne 18. 5. 2012 potvrzující datum uzavření manželství s H. A. dne 12. 12. 2011. Její manžel se tedy ode dne 12. 12. 2011 stal společně posuzovanou osobou u všech dávek státní sociální podpory. Ze shromážděných podkladů však bylo zjištěno, že ode dne 1. 1. 2012 jmenovaný nesplňoval kodifikovanou podmínku vyplývající z ust. § 3 citovaného zákona, tj. podmínku trvalého pobytu na území České republiky. O uvedené skutečnosti byla žalobkyně informována, jak vyplývá z protokolu sepsaného na úřadu práce dne 27. 11. 2012, kdy požádala o ukončení a souhlasila s odejmutím rodičovského příspěvku na nezletilého syna ke dni 31. 7. 2012. Rozhodnutím MPSV ze dne 21. 12. 2012, č. j. MPSV-UM/13147/12/9S-JMK, sp. zn. SZ/1453/2012/9S-JMK, bylo prokázáno, že jejímu manželovi nebyla prominuta podmínka trvalého pobytu. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 10. 1. 2013. Žalobkyni se tak dostalo do sféry její dispozice obeznamení s citovaným rozhodnutím. Ve smyslu ust. § 82 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád v platném znění a ust. § 62 odst. 1 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, si proto musela být vědoma, že čerpání dávek státní sociální podpory, tj. rodičovského příspěvku, je za uvedené období neoprávněné.

Za daného stavu tedy šlo o objasnění, zda má žalovaný nárok na vrácení vyplacených částek za dobu od ledna roku 2012 do července roku 2012 ve smyslu § 62 odst. 1 a odst. 4 zákona č. 117/1995 Sb., v platném znění. Naskytá se proto otázka, zda bylo možno usuzovat na klíčovou skutkovou podstatu odpovědnostního vztahu, jenž byla podkladem pro napadené rozhodnutí, a to skutečnost, že žalobkyně přijala za uvedené období tuto dávku, ačkoliv musela z okolností předpokládat, že byla vyplacena neprávem. Pro vznik odpovědnosti příjemce dávky státní sociální podpory je určující, že žalobkyně byla obeznamená dne 27. 11. 2012 se vzniklou situací, sice, že její manžel H. A. nesplňuje podmínku trvalého pobytu v ČR, proto rovněž sama žádala o ukončení a souhlasila s odejmutím rodičovského příspěvku na nezletilého syna H. A. N. ke dni 31. 7. 2012, což vlastnoručním podpisem v protokolu ze dne 27. 11. 2012 potvrdila. Z uvedeného je proto zřejmo, že jmenovaná pobírala rodičovský příspěvek za období, kdy jí nenáležel.

Optikou daného náhledu tak dospěl Krajský soud v Brně k závěru, že napadené rozhodnutí žalovaného nevykazuje zásadní deficit, který by způsobil vadu rozhodnutí po stránce právní, případně skutkové, a proto ve smyslu ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Žalobkyně ve věci samé nebyla úspěšná, žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona, soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků náhrada nákladů řízení nepřiznává (§ 60 odst. 1, 2 s.ř.s.).

Soud ustanovil zástupcem žalobkyně advokáta, a to podle ust. § 35 odst. 8 věty první s.ř.s. (usnesení ze dne 31. 3. 2014, č. j. 22 A 13/2014-17), v takovém případě platí odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle ust. § 7 bod 3, § 9 odst. 2, § 11 odst. 1 písm. b) a písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů má advokát nárok na odměnu za 2 úkony právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, prostudování spisu; písemné podání ve věci dne 9. 5. 2014) ve výši 2x 1.000 Kč, podle ust. § 13 odst. 1, 3 citované vyhlášky náhradu hotových výdajů ve výši 2x 300 Kč. Ustanovený advokát Mgr. David Dvořák, t. č. se sídlem Zelný trh 332/12, 602 00 Brno není plátcem DPH. Celková částka činí 2.600 Kč a bude na žádost advokáta poukázána na jeho účet vedený u LBBW Bank CZ, a.s., č. ú.: 512 674 0007/4000.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 30. dubna 2015

JUDr. Eva Lukotková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová